

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3424/2023. (X. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 26.Beüf.10.950/2022/4. számú és 26.Beüf.10.950/2022/9. számú végzése, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 582. §, 598. § és 605. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. §-a és 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt ügy lényege a következő.
- [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. március 23-án meghozott 6.B.30.318/2020/78. számú végzésével igazságügyi szakértőként rendelte ki az indítványozót egy folyamatban lévő büntetőügyben. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. szeptember 27-én meghozott 6.B.30.318/2020/113. számú végzésével a szakértő költségét – a 2022. szeptember 26-án benyújtott szakvéleményhez csatolt díjjegyzékkel egyezően – 589 000 Ft-ban állapította meg.
- [4] A végzéssel szemben a büntetőügy I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és VI. rendű vádlottja, valamint védőik jelentettek be fellebbezést a szakértői díj eltúlzott mértéke miatt.
- [5] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. október 15-én meghozott 26.Beüf.10.950/2022/4. számú végzésével megváltoztatta az elsőfokú bíróság végzését és a szakértő részére 389 800 Ft szakértői díjat állapított meg. A másodfokú bíróság indokolásában kifejtette, hogy az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II. 21.) IM rendelet 1. § (9) bekezdése alapján a díjjegyzékben feltüntetett díj megalapozottságát a bíróságnak vizsgálnia kell, mely kötelezettségének az elsőfokú bíróság nem mindenben tett eleget. A szakértő irattanulmányozás címén 45 munkaórát számolt el, mely a másodfokú bíróság álláspontja szerint az iratanyag terjedelme ellenére, a szakértői vizsgálat tárgyára tekintettel (híváslisták és cellainformációs adatok kigyűjtése, konvertálása, táblázatba rendezése) eltúlzott, így azt 20 munkaórára mérsékelte.
- [6] Az indítványozó a másodfokú bíróság – díjmegállapítás tárgyában hozott, s ekként végleges másodfokú – döntésével szemben fellebbezést jelentett be. A fellebbezést a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfolyamodásban 2022. november 7-én meghozott és – miután a fellebbezési határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el – 2022. november 29-én véglegessé vált 26.Beüf.10.950/2022/9. számú végzésével mint törvényben kizártat elutasított.
- [7] 1.1. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék 26.Beüf.10.950/2022/4. számú és a 26.Beüf.10.950/2022/9. számú végzése, valamint a Be. 582. §-a, 598. §-a és a 605. §-a ellen.
- [8] Indítványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére hivatkozva indítványozta a végzések megsemmisítését, részint a fellebbezésről való tájékoztatás elmaradása és a másodfokú végzéssel szembeni fellebbezési lehetősége hiánya miatt, részint azért, miszerint a Be. rendelkezései (582. §, 598. §, 605. §) alaptörvény-ellenesek, ugyanis nem tartalmazznak a szakértőkre rendelkezéseket, és nem engedik meg a másodfokú végzéssel szembeni fellebbezést.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ehhez képest az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [10] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. §-ára és 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [11] Alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó határidőn túl terjesztette elő indítványát, azonban az Alkotmánybíróság a 2023. március 3-án meghozott

IV/2948-5/2022. számú egyesbírói végzésével helyt adott az indítványozó 2023. január 3-án előterjesztett igazolási kérelmének.

- [12] 2.2. Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben lehet benyújtani.
- [13] Ezzel szemben az indítványozó szakértői díjmegállapító végzésekkel szemben nyújtott be indítványt, mely döntések azonban nem tárgyai alkotmányjogi panaszoknak, a következők szerint.
- [14] Az Alkotmánybíróság több döntésében kifejtette, hogy „[a]z Abtv. rendszertani értelmezéséből – a jogalkotói szándékra is tekintettel – az következik, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben az eljárás folyamán hozott bírósági határozatokkal szemben nincs lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Alkotmányjogi panasz keretében kizárólag az ügyek érdemében hozott végső döntések és a bírósági eljárást befejező egyéb döntések vizsgálhatók” {vö. 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság követi, így jelen ügyben is megerősíti azt a gyakorlatát, miszerint „az Abtv. 27. § első fordulata szerinti érdemi döntés, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet a büntetőeljárásban hozott döntések közül a vád tartalmi elbírálásáról, illetve a büntetőjogi felelősségről szóló határozat, azaz az ügydöntő határozatok közül a bűnösséget megállapító és a felmentő ítélet. Az ügydöntő végzések – a tárgyalás mellőzésével hozott végzés és az eljárást megszüntető végzés – nem tekinthetők az Abtv. szerinti érdemi döntésnek, azonban ezek a határozatok is vizsgálhatók alkotmányjogi panasz keretében, mert megfeleltethetők az Abtv. 27. § második fordulatának, a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek.” {3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [21]–[22]}.
- [16] A bírósági eljárást befejező egyéb döntés (Abtv. 27. § második fordulata) kritériumainak megfeleléség vonatkozásában az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja a) az indítványozó büntetőeljárásban betöltött szerepét, b) a támadott döntés tartalmát, c) az eljárásra gyakorolt hatását.
- [17] Ehhez képest a támadott szakértői díjmegállapításról szóló végzés érdemben sem a vádról, sem a vád alapján folyó eljárás lezárásáról nem dönt. Másképpen szólva sem a büntetőeljárást nem zárja le, sem a szakértő büntetőeljárásban betöltött alanyi pozícióját nem érinti, a büntetőeljárásnak továbbra is alanya (résztevője) marad {vö. 3377/2023. (VII. 27.) AB végzés, Indokolás [18]–[23]; 3078/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [10]–[13]; 3060/2019. (III. 25.) AB végzés, Indokolás [9]–[11]}.
- [18] Az indítványozó büntetőeljárásban betöltött szerepe, a támadott döntés tartalma és eljárásra gyakorolt hatása alapján a szakértői díjmegállapításról szóló bírói döntés nem minősül sem az ügy érdemében hozott bírósági döntésnek, sem az eljárást befejező egyéb döntésnek.
- [19] Következésképpen a bírósági végzésekkel szemben bejelentett alkotmányjogi panasz nem felel meg a törvényi feltételeknek, az Abtv. 27. §-a értelmében annak érdemi elbírálására nincs lehetőség.
- [20] 2.3. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján bejelentett alkotmányjogi panasz a befogadás feltételeinek megfelel-e.
- [21] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasszal az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [22] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszindítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [23] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján bejelentett alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek a következők szerint nem felel meg.
- [24] Az indítvány nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések milyen okból ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való és a jogorvoslathoz való joggal. Mindezek a hiányosságok az Abtv. rendelkezései és az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványt elem elbírálásának akadályát képezik {3224/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [14]; 3548/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [44]; 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések egyébként éppen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz és a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jogot biztosítják a büntetőeljárásban az arra jogosultak számára; valamint a jogorvoslati joghoz kapcsolódóan biztosítják a másodfokú bíróság számára a felülbírálat és ebből következően a hibák kijavításának, korrekciójának lehetőségét.

- [26] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi az Alkotmánybíróság, miszerint a Be. 588. § (1) bekezdése alapján a törvényben kizárt fellebbezést az elsőfokú bíróság elutasítja; a Be. 614. § (1) bekezdése értelmében pedig a másodfokú bírósági eljárásban (ekként elsőfolyamodásban hozott) olyan nem ügydöntő végzéssel szemben bejelentett fellebbezésre, amely ellen az elsőfokú eljárásban jogorvoslatnak lenne helye, a LXXXI-LXXXIV. Fejezetben foglaltakat kell a 614. § (2)–(4) bekezdésében foglalt eltérésekkel alkalmazni. Jelen esetben a 614. § (2)–(4) bekezdése szerinti eltérések közömbösek. Ekként a Fővárosi Törvényszék a másodfokú végleges döntés elleni fellebbezést a törvényben biztosított jogorvoslat alapján, illetve nyomán eljárva intézte el (amint ez a támadott bírósági végzések hivatkozásában is nyomon követhető).
- [27] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2023. szeptember 26.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2948/2022.

